

Úlohou psychológa je posúdenie vodiča

Posudzuje sa psychická spôsobilosť na vedenie mot. vozidla s ohľadom na požiadavky a nároky práce / vodič z povolania, medzinárodná doprava, vnútroštátna, príležitostné vedenie vozidla / a záverom môže byť aj podmienenie spôsobilosti v zmysle vyhlášky 9/2009 Z.z.

Vodič cestného motorového vozidla môže byť konateľ, živnostník, zamestnanec firmy, akákoľvek iná fyzická osoba.

Posúdenia sa vykonávajú ako súčasť pracovnej zdravotnej služby, na vlastnú žiadosť – rozšírenie vodičského preukazu, alebo aj na základe nariadenia OR PZ / bývalé Dopravné inšpektoráty dopravnej polície/.

Kritériá

I. Minimálnej úrovne psychických schopností na vedenie motorového vozidla sa posudzuje štandardizovanými psychologickými testami, ktoré sú zamerané na:

1. Všeobecné rozumové schopnosti minimálne na úrovni podpriemeru populácie.

2. Gramotnosť (alfabetizmus).

3. Výkonové dispozície minimálne na úrovni podpriemeru populácie (minimálne 33 percentil) v každom z nasledujúcich kritérií:

pozornosť v záťaži,

psychomotorické tempo,

senzomotorická reaktivita a koordinácia (rýchlosť a presnosť senzomotorických reakcií na série vizuálnych a akustických podnetov),

reakcie na vizuálne podnety na dynamickom pozadí (minimálne v rozsahu 160 stupňov), testované pomocou prístroja na meranie periférneho vnímania u vodičov vozidiel s právom prednostnej jazdy a

vodičov vozidiel prepravujúcich nebezpečné veci (ADR),

pamäť, vizuálna percepcia a percepčná rýchlosť.

II. Kontraindikácie v štruktúre osobnosti

1. Nekritický sebaobraz, neprimerané sebahodnotenie.

2. Emocionálna labilita.

3. Nízka úroveň racionálnej regulácie správania a ovládania, resp. tolerancie negatívnych afektov.

4. Prevažne maladaptívne stratégie zvládania životných situácií, záťaže a vyhodnotenia dopravných situácií

a) nezodpovedné, ľahkomyseľné, bezohľadné, impulzívne a agresívne správanie, resp. štýl jazdy za volantom,

b) nízka schopnosť odhadnutia a posúdenia miery rizika a nebezpečenstva, vysoká miera tendencie riskovať,

c) sociálne neprijateľné správanie voči ostatným účastníkom cestnej premávky, súperivá, nekooperatívna orientácia, intolerancia, neohľadupnosť.

III. Anamnestickú prítomnosť znakov, príznakov a čŕt, ktoré sú v rozpore so správaním prispôbeným doprave

dopravné nehody a dopravné priestupky,

zadržaný vodičský preukaz,

celkový a ročný počet najazdených kilometrov,

vyšší počet úrazov,

opakovaná trestná činnosť,

výchovné, výučbové, pracovné a partnerské problémy,

alkoholizmus a závislosť od psychotropných látok,

zdravotné chyby, poruchy a choroby,

neurotické alebo psychotické ochorenia.

IV. Podmienenie psychickej spôsobilosti

Posudzujúci psychológ môže podmieniť psychickú spôsobilosť, ak ide o posudzovanú osobu s kognitívnymi deficitmi, ktoré sú nižšie ako 33-percentil štandardizovanej psychodiagnostickej metódy,

neistou prognózou z hľadiska rizikových faktorov v profile osobnosti,

neistou prognózou z hľadiska rizík neurotického a/alebo psychotického ochorenia,

neistou prognózou z hľadiska potenciálnych rizík v oblasti sebaregulácie, zvládania rizika, motivácie a vôle v kontexte psychologického profilu posudzovanej osoby,

rizikovými anamnestickými znakmi v kontexte psychologického profilu posudzovanej osoby aj s ohľadom na výkonové predpoklady a charakteristiky v štruktúre a dynamike osobnosti.